

Príklady revitalizácií vodných biotopov vykonaných alebo plánovaných v SR (SVP, MVO, obce a iné dotknuté strany)

Pripravil: Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Banská Štiavnica
V spolupráci s: SOSBirdlife, BROZ, VV, š. p., ŠOPSR, SRZ-Rada Žilina, SIS, ...

Ing. Peter Čadek, PhD.

SVP, š. p.

www.svp.sk

peter.cadek@svp.sk

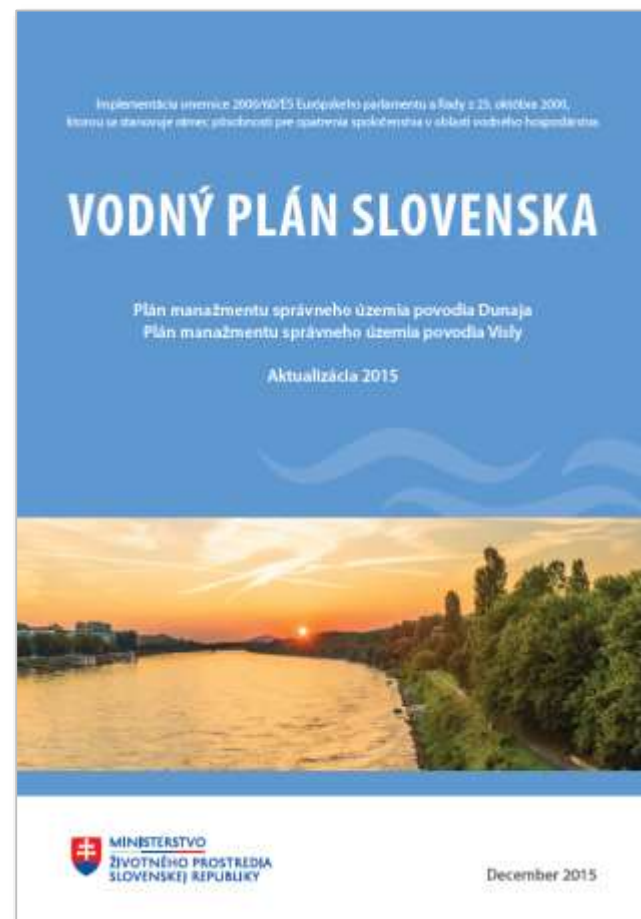
Implementácia smernice 2000/60/ES

Vodný plán SR pozostávajúci z:

- PMSÚP Dunaja
- PMSÚP Visly
- platný pre 2016 – 2021 (schválený vládou SR v januári 2016)
- návrh 2022 – 2027 (vypublikovaný SV MŽPSR v decembri 2020)

3 skupiny HYMO vplyvov – 3 skupiny opatrení:

- pozdĺžna kontinuita riek a biotopov
- morfológické opatrenia a laterálna konektivita
- eliminácia dopadov hydrologických zmien - nerelevantné v SR – za 1. a 2. plánovací cyklus

Pozdĺžna kontinuita riek a biotopov

Vyhláška č. 383/2018, predtým Metodické usmernenie MŽP SR – VÚVH 2015

<http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/voda/rybarstvo/rybovody-podla-typologie-vodnych-tokov.html>,

predtým Metodická príručka ŠOP SR – odbor ochrany prírody MŽP SR 2014) - § 2 Určenie biologicky prijateľného typu rybovodu:

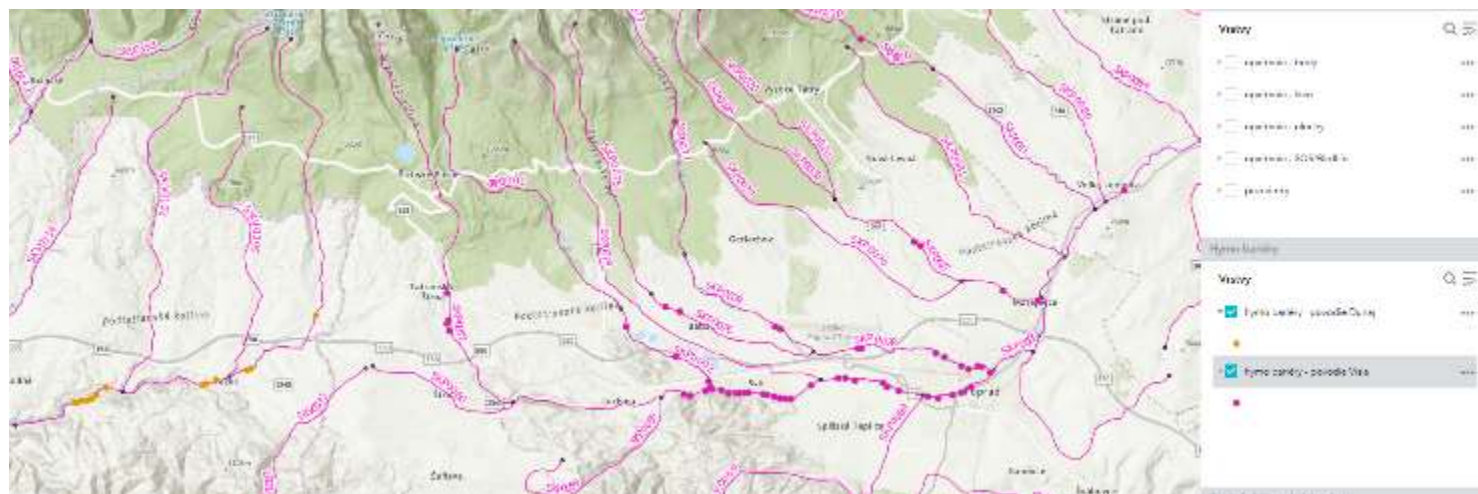
odsek (3): Pri každej migračnej bariére do výšky 2 m sa prednostne posúdi možnosť spriechodnenia **celokorytovým bezprepážkovým typom rybovodu**.

Odsek (4): Ak nie je možné alebo vhodné spriechodnenie podľa odseku 3, je potrebné určiť biologicky prijateľný typ rybovodu v tomto poradí:

- a) **bezprepážková vnútrokorytová rampa**, (rybovod na Turci v Martine)
- b) **bezprepážková obtoková bystrina**, (rybovod V. Kozmálovce na Hrone)
- c) prepážkový celokorytový rybovod,
- d) prepážková vnútrokorytová rampa,
- e) prepážkový obtokový rybovod,
- f) kombinovaný rybovod,
- g) iné vhodné technické zariadenie.

Bariéry:

- malé – odstránení, ak možné
- väčšie, poskytujúce viaceré úžitky (viacúčelové) – spriechodnením (biologicky najprijateľnejším)

Malé bariéry – odstránené migračné bariéry v rámci opráv a údržby

SVP, š. p.

*Levočský potok v Levoči -
po odbúraní dvoch
vodných skokov a
doplnení kamenných
výhonov*

*Mlynický potok pri Svite – odbúranie časti
stupňa a doplnenie preliačeného sklzu*

Velický potok pri Poprade

*Bodva pri
Budulove
– odstránenie
stavidla*

Väčšie bariéry, poskytujúce viaceré úžitky (viacúčelové) – stupne, hate, priehrady - biologicky najpriateľnejším spriechodnením odsúhlaseným ŠOPSR, SRZ-Rada Žilina, SVP, š. p.

(odfotené boli v úvodných surových štádiách vývoja biotopov - o 2-3 roky už budú oveľa výraznejšie sprírodnené!)

Dudince - tok Štiavnica, rkm 10,968

– celokorytovým sklzom

Gemerská Panica - tok Slaná, rkm 23,216 - celkový pohľad na nový prúdivý úsek rieky

Hronec – Osrblianka, rkm 0,532

Šimonovce – Rimava, rkm 17,675

Väčšie bariéry, poskytujúce viaceré úžitky (viacúčelové) – stupne, hate, priehrady - biologicky najpriateľnejším spriechodnením odsúhlaseným ŠOPSR, SRZ-Rada Žilina, SVP, š. p.

(odfotené boli v úvodných surových štádiách vývoja biotopov - o 2-3 roky už budú oveľa výraznejšie sprírodnené!)

VS Veľké Kozmálovce - Hron, rkm 73,400

**Stredný mierny úsek obtokového rybovodu
-s 3.oddychovou zátocinou**

**Výsadba brehových
porastov**

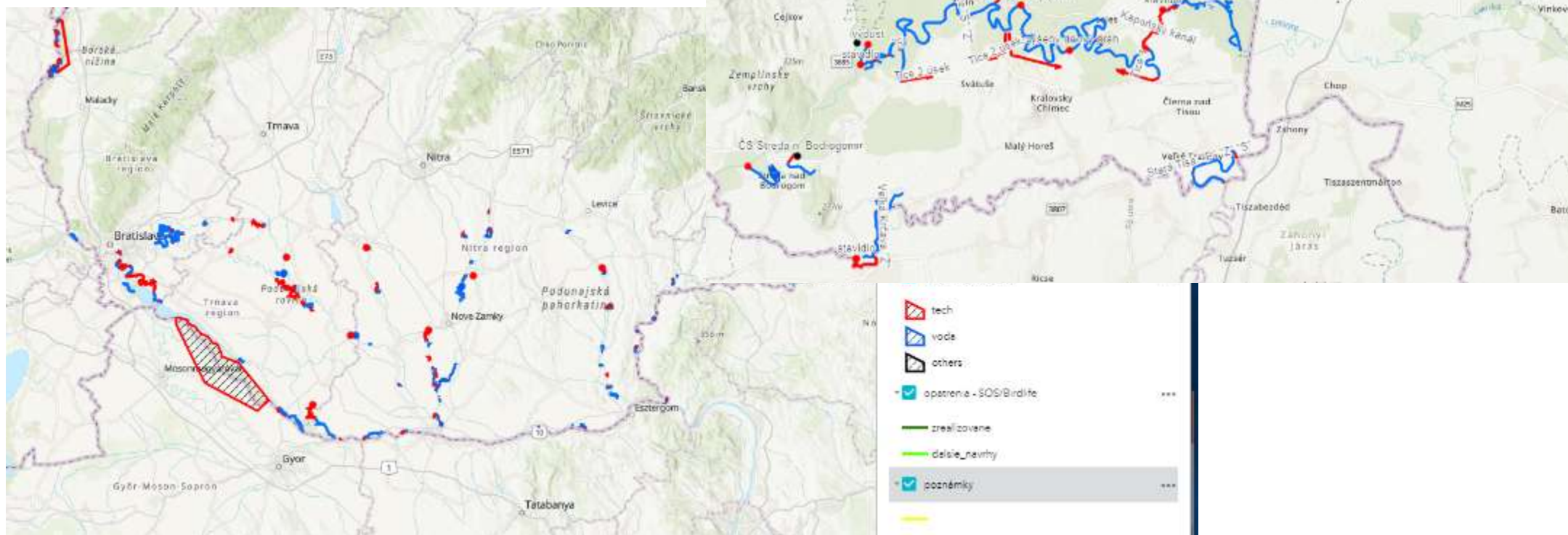
stupeň - Rudava – celokorytový sklz (detail vytvorenej migračnej hĺbočiny s meandrujúcou prúdnicou pre suché obdobia

Morfologické opatrenia a laterálna konektivita

ŠOPSR (08.2020):

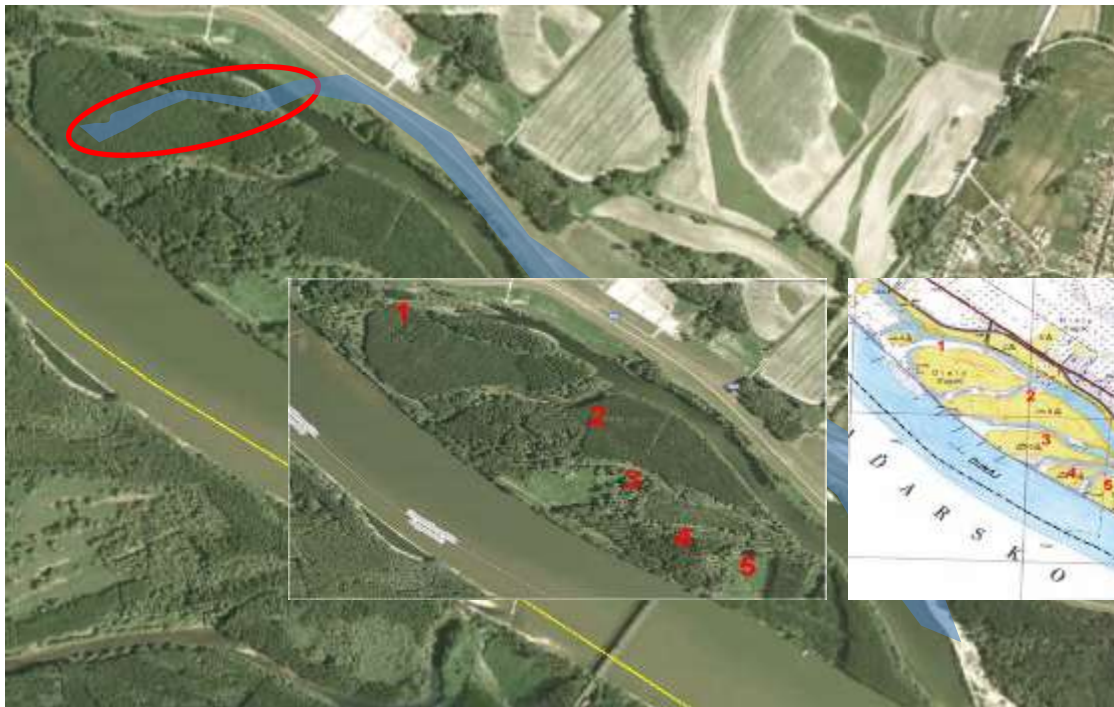
- identifikácia potenciálnych lokalít na obnovu laterálnej konektivity

BROZ

Revitalizácia ramien Dunaja

- Devínske rameno – 2014-2015
- Karloveské rameno - 2015
- Medved'ovské rameno - 2012
- Veľkolélské rameno – 2013, 2014, 2015
- Klúčovecké rameno - 2019

CHKO Vihorlat – 2008-2010 - LIFE06 NAT/SK/000114

- obnovy vodného režimu v CHVÚ Senianske rybníky

CHKO Dunajské luhy – 2004-2020 - LIFE 12 NAT/SK/001137

- obnova malých močiarov, terénnych depresií a nížinných lúk nachádzajúcich sa v blízkosti hniezdisk cieľových druhov

CHKO Horná Orava – zámer 2020

- revitalizácia mŕtveho ramena Bielej Oravy pri zaústení potoka Vavrečanka

CHKO Latorica – zámer 2020/2021-2030 - LIFEIP

- doplňovanie vody do mŕtveho ramena NPR Tajba, revitalizácia mŕtvych ramien Tice

CHKO Malé Karpaty, CHKO Dunajské luhy (Ponitrie) – zámer 2021/2023

- vybudovanie vtáčích ostrovov na vodnom diele Sĺňava (2 plávajúce ostrovy) a na vodnom diele Kráľová (4 sypané ostrovy)

Rameno Nitry (tzv. Mlynský náhon) - 2013

- revitalizácia v spolupráci s Nautilus

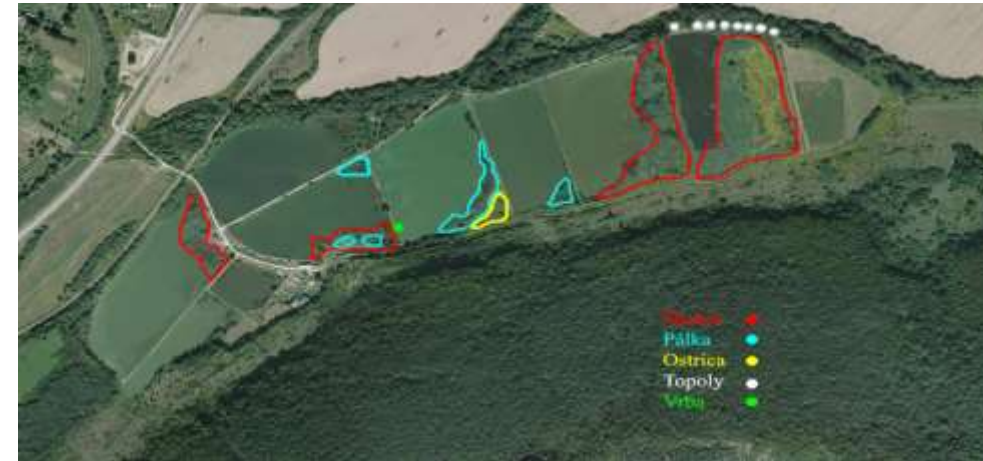
Rybníky v Brzotíne

– 2014 - 2016

- Odbahnenie

pred realizáciou

súčasný stav

VV, š. p.

Zlepšenie stavu vybraných mokradi v ľavostrannej ramennej sústave rieky Dunaj – zámer 2021

- obnova vodného režimu v CHKO Dunajské luhy

Príprava územia Slovenska na zmenu klímy a zabezpečenie dostatku vody

- tri pilotné projekty v povodí vodného útvaru Kysuca (ŽSK), v južno-štiavnickej neovulkanitnej oblasti (BBSK) a v oblasti východoslovenskej nížiny (KSK)
- vypracovanie štúdie, technických noriem a metodických usmernení pre celé územie Slovenska

Polder v pravostrannej inundácii zdrže Hrušov (od r. 2002 Prírodná rezervácia Dunajské ostrovy)

SOSBirdlife

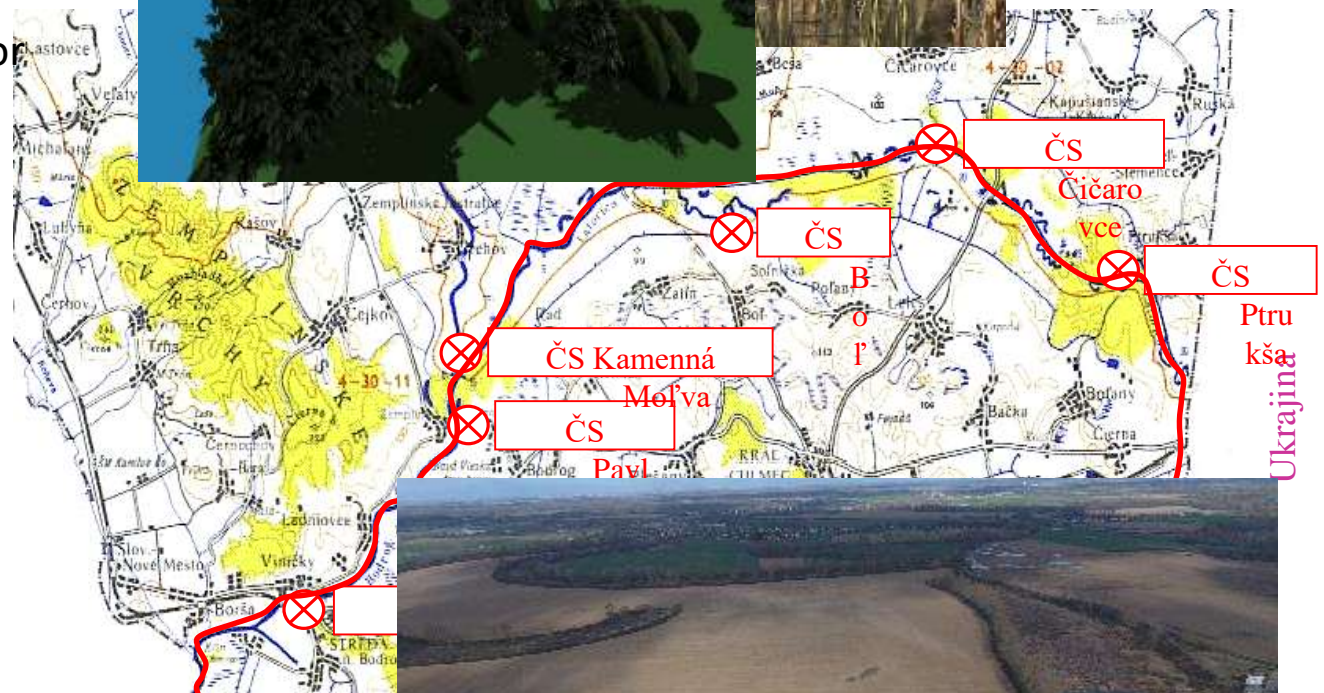
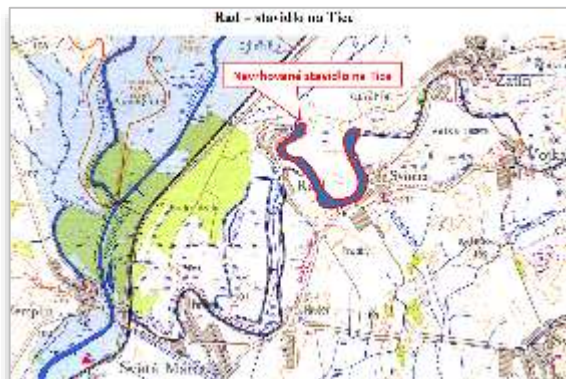
Medzibodrožie – SOS/Bird Life, CHKO Latorica, akademický sektor (STU), miestna SRZ, ...

<http://vtaky.sk/stranka/145-Array.html>

<http://medzibodrozie.vtaky.sk/stranka/62-Medzibodrozie.html>

<http://medzibodrozie.vtaky.sk/stranka/66-Buciak-velky.html>

Tice – spoločné rozhodnutie miestnej ŠOSPR, VH a NGO – spoločné mítingy, NGO – SOS/Birdlife Slovakia, modelovanie rôznych alternatív zavodnenia/sprietochenia bočných ramien pozdĺž Latorice SVP, š. p., STUBA

Vojčianske jazero

Tajba (1/2) – NPR
(25.05.1966), 27,36 ha,
prirodzená populácia *Emys orbicularis* (Linnaeus, 1758)
blízko Stredy nad Bodrogom,
Program záchranu schválený
v 2017

SVP, š . p.

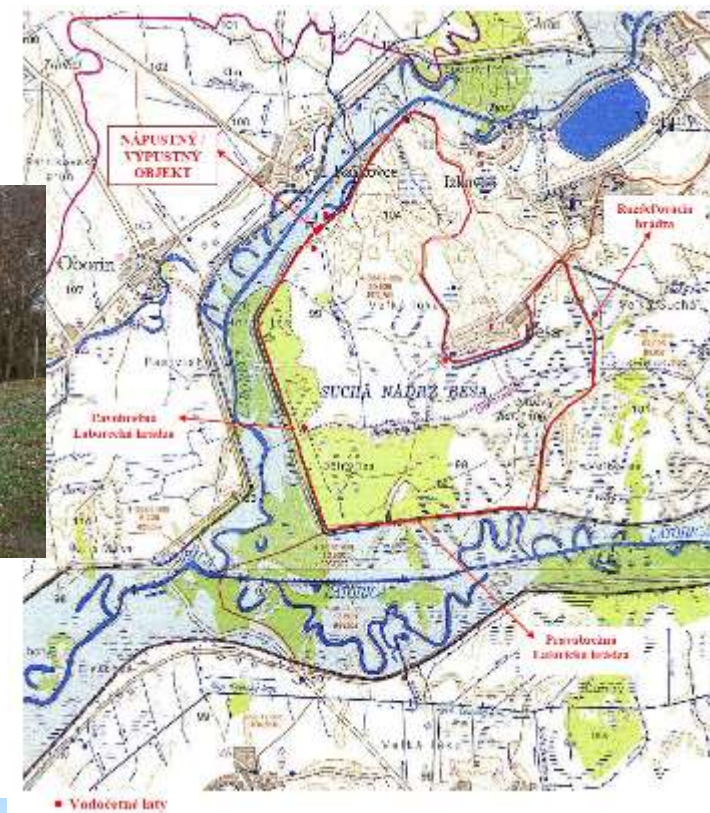

Stará Tisa (blízko Veľkých Trakan) – v 2017 spoločná dohoda s
miestnou SRZ Čierna nad Tisou, obec Veľké Trakany (miestni obyvatelia
zasypali rameno) a SVP, š . p.

SVP, š. p.

- revitalizácia meandrov Hornádu – spolupráca s obcou, školou (zvyšovanie povedomia), ...

revitalizácia ramien Hornádu

- prirodzené záplavové územia - polder Beša na Bodrogu – prírode blízke opatrenia

materiálová jama v poldri Beša

SVP, š. p.

Multifunkčné opatrenia:

- identifikácia priorít NATURA2000/HD/BD
- identifikácia bočných/mŕtvych ramien, mokradí na realizáciu spoločných projektov

Krivánsky potok

bočné ramená Hrona – zámer Lovča

národná prírodná rezervácia Šúr

bočné ramená Váhu - štúdia

11.4.2016

- zlepšenie stavu vodných biotopov - napr. VN Kunov – jeseň 2015, vtáčí ostrov a napúšťanie 10/2017

Ďakujem za pozornosť!